

ט"ו תמוז תשע"א
17 יולי 2011

מדד המפעלים הקטנים והבינוניים

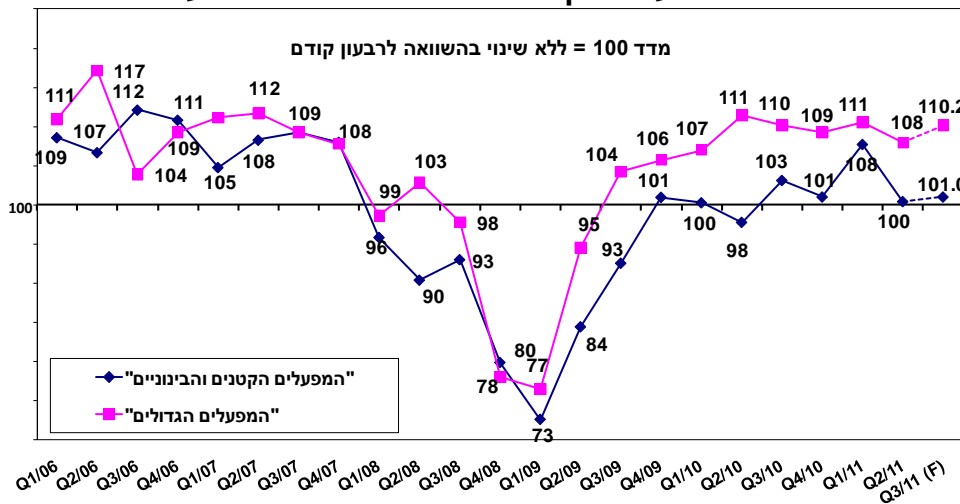
מדד המפעלים הקטנים והבינוניים¹, שנערך על-ידי מחלקת המחקר הכלכלי באגף כלכלה של התאחדות התעשייתנים, מצביע על צפי לעלייה מזערית בפעילות התעשייתית של המפעלים הקטנים והבינוניים² ברבע השלישי של 2011.

מדד זה, שצפוי לעמוד על 101.0 נקודות ברבע השלישי של השנה, משקף את ציפיות תעשיית המפעלים הקטנים והבינוניים להתרחבות מתונה בפעילותם התעשייתית, זאת לאחר מדד של 100.4 נקודות ברבע השני של השנה, המשקף קיפאון בפעילות המגזר, ולאחר זינוק המדד ל- 107.8 נקודות בתחילת 2011, אשר הצביע לראשונה על התאוששות ממשית בפעילות התעשייתית של מגזר המפעלים הקטנים והבינוניים.

נגדיש, כי למעט הזינוק החד פעמי בפעילות בתחילת השנה, נראה כי מגזר המפעלים הקטנים והבינוניים מתקשה להתאושש מהמשבר הכלכלי וממשיך לדשדש במקום: כך, מאז הרבע האחרון של 2009³, נרשמה רמת פעילות ממוצעת נמוכה ביותר (מדד ממוצע של 100.7 נקודות), המשקפת עלייה מזערית, כמעט קיפאון, בפעילות המגזר. דשדוש זה בולט לעומת קצבי ההתרחבות המהירים בארבע שנות הצמיחה שקדמו למשבר הכלכלי (2004 – 2007: מדד ממוצע של 108.2 נקודות).

מדד זה מבוסס על שקלול הדיווחים והתחזיות של 67 מפעלים תעשייתיים קטנים ובינוניים (עד 100 עובדים), אל מול 100 מפעלים גדולים (המעסיקים מעל 100 עובדים).

התפתחות מדד המפעלים הקטנים והבינוניים אל מול המפעלים הגדולים

גרף זה מציג בכל נקודת זמן את התפתחות הפעילות התעשייתית של המפעלים הקטנים והבינוניים אל מול המפעלים הגדולים, בהתבסס על שקלול דיווחי התעשייתנים באשר לתפוקה, לתעסוקה, ליצוא, ולהשקעות ואת תחזיות התעשייתנים לגבי שלושת החודשים הבאים, בהתייחס לאותם משתנים. כך, רק נקודת הקצה במדד (נתון התחזית לרבעון הבא) משקף את תחזיות התעשייתנים, בעוד יתר הנתונים משקפים את ההתפתחויות בפועל.

¹ נערך מאמצע יוני ועד אמצע יולי 2011.

² מפעלים המעסיקים עד 100 עובדים.

³ בניכוי ההתרחבות החריגה בפעילות ברבע הראשון של 2011.

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

הדשדוש בפעילות המפעלים הקטנים והבינוניים בולט לרעה על רקע דיווחי המפעלים הגדולים, אשר מצביעים על צפי להאצה מחודשת בקצב התרחבות פעילותם התעשייתית ברבע השלישי של השנה: מדד המפעלים הגדולים צפוי להגיע ל- 110.2 נקודות ברבע השלישי של 2011, זאת לאחר מדד של 107.9 נקודות ברבע השני של השנה, ובדומה למדד שנרשם בתחילת השנה (110.6 נקודות). נדגיש, כי הגידול המתמשך בפעילות מגזר הגדולים מתחילת 2010 משקף צמיחה מהירה אף בהשוואה לארבע שנות הצמיחה שקדמו למשבר הכלכלי (2004 – 2007 נרשם מדד ממוצע של 108.5 נקודות).

פרוט רכיבי המדד לבחינת התפתחות מפעלי התעשייה הקטנים והבינוניים:

הצפי לגידול המזערי בפעילות המפעלים הקטנים והבינוניים ברבע השלישי של 2011, אשר בא לידי ביטוי במדד, משקף את ציפיות התעשיינים הקטנים והבינוניים להאצה בקצב צמיחת תפוקתם, אל מול האטה בקצב גידול השקעותיהם ונסיגה מתונה במשלוחי היצוא ובמצבת העובדים.

תעשיית המפעלים הקטנים והבינוניים צופים לרבע השלישי של השנה צמיחה מתונה בתפוקתם: מדד התפוקה צפוי להגיע ל- 102.5 נקודות, המשקף צפי לגידול מתון בתפוקתם, לאחר מדד של 100.5 נקודות ברבע השני של השנה, המצביע על קיפאון בתפוקת המגזר, ולאחר מדד של 109.6 נקודות בתחילת 2011, המשקף צמיחה מהירה. מנגד, מצביע מדד התפוקה של המפעלים הגדולים על צפי להאצה מחודשת בקצב הצמיחה, כאשר הקצב הצפוי (115.0 נקודות) מהיר משמעותית בהשוואה למגזר הקטנים והבינוניים.

מנגד, האטה צפויה בקצב גידול השקעותיהם של המפעלים הקטנים והבינוניים: מדד ההשקעות צפוי לעמוד ברבע השלישי של 2011 על 102.5 נקודות, לאחר מדד של 104.0 נקודות ברבע השני של השנה, ולאחר מדד דומה בתחילת השנה (102.1 נקודות). בדומה, צופים גם המפעלים הגדולים לרבע השלישי האטה בקצב גידול השקעותיהם, עם זאת עדיין מדובר בקצב גידול מהיר בהשוואה למגזר הקטנים והבינוניים: צפי למדד של 109.0 נקודות, לאחר 110.2 נקודות ברבע השני של 2011.

יצואני המפעלים הקטנים והבינוניים צופים לרבע השלישי של השנה נסיגה מחודשת במשלוחי היצוא: מדד משלוחי היצוא צפוי להגיע, על פי תחזיותיהם, ל- 98.2 נקודות, המצביע על צפי לנסיגה מתונה במשלוחי היצוא, לאחר קיפאון ברבע השני של 2011 (מדד של 100 נקודות), וגידול מהיר ביצוא המגזר בתחילת 2011 (מדד של 111.1 נקודות). לעומת זאת, מדד משלוחי היצוא בקרב המפעלים הגדולים משקף צפי להמשך התרחבות היצוא, תוך האטה נוספת בקצב - 104.2 נקודות, לאחר מדד של 106.3 נקודות ברבע השני של השנה.

נסיגה מתונה ביותר (כמעט יציבות) צפויה במצבת העובדים של המפעלים הקטנים והבינוניים: מדד התעסוקה צפוי להגיע ל- 99.5 נקודות ברבע השלישי של 2011, המשקף פיטורי עובדים בקצב מתון ביותר, זאת בדומה למדד ברבע השני של השנה, ולאחר קליטה מהירה בתחילת 2011 (מדד של 106.1). לעומת זאת, צופים תעשיית המפעלים הגדולים המשך קליטת עובדים, תוך האטה נוספת בקצב (מדד של 106.1 נקודות לאחר מדד של 108.1 נקודות ברבע השני).

בדבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות מחלקת המחקר הכלכלי:

דפנה אבירם-ניצן, מנהלת מחלקת המחקר הכלכלי
חגית שמריהו, כלכלנית המחלקה
טלפון: 03-5198806

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

מדד לבחינת התפתחות המפעלים הקטנים והבינוניים 2010 – 2007

רכיבי המדד				מדד משוקלל של המפעלים הקטנים והבינוניים	התקופה
השקעות	יצוא	תעסוקה	תפוקה	מדד כללי	
					מדד שנתי
106.6	109.4	105.4	109.1	107.6	2007
95.6	86.5	93.6	86.3	89.8	2008
91.3	84.2	91.1	84.9	87.7	2009
101.8	98.4	100.8	100.6	100.6	2010
					מדד רבעוני
106.4	98.4	104.9	105.8	104.8	Q1/07
102.7	109.6	105.5	111.5	108.3	Q2/07
107.9	115.2	106.2	110.7	109.3	Q3/07
109.5	114.5	105.2	108.5	108.0	Q4/07
101.9	90.6	99.0	93.2	95.9	Q1/08
95.4	89.2	94.8	86.2	90.4	Q2/08
95.2	89.7	96.4	90.6	93.0	Q3/08
89.9	76.6	84.1	75.1	79.9	Q4/08
82.2	72.6	81.7	63.4	72.6	Q1/09
91.3	75.4	87.5	82.6	84.4	Q2/09
93.0	87.8	95.8	91.1	92.6	Q3/09
98.9	100.9	99.5	102.7	101.0	Q4/09
100.6	105.4	100.6	98.9	100.3	Q1/10
100.5	96.3	100.0	95.8	97.8	Q2/10
103.3	93.5	102.8	105.6	103.2	Q3/10
102.6	98.4	100.0	102.1	101.0	Q4/10
102.1	111.1	106.1	109.6	107.8	Q1/11
104.0	100.0	99.5	100.5	100.4	Q2/11
102.5	98.2	99.5	102.5	101.0	Q3/11 תחזית

מדד המפעלים הקטנים והבינוניים מבוסס על סקר רבעוני מקיף, שעורכת המחלקה למחקר כלכלי באגף הכלכלה של התאחדות התעשייתנים, בקרב מדגם מייצג של מפעלי התעשייה.

המדד בוחן אחת לרבעון את השינויים בפועל ברבע החולף וכן את השינויים הצפויים ברבע הבא לגבי מספר אינדיקטורים מרכזיים בתעשייה, לגביהם נמצא מתאם גבוה על-פני שנים בין דיווחי ותחזיות התעשייתנים לבין נתוני הלמס' בפועל. המדד משקף ממוצע משוקלל של האינדיקטורים המרכזיים בתעשייה: תפוקה (45%), מועסקים (35%), יצוא (10%), השקעות (10%).

כאשר ערך המדד נמצא מעל קו ה-100 הדבר מעיד על מגמת שיפור במצב מפעלי התעשייה הקטנים והבינוניים, כאשר ערך המדד נמצא מתחת לקו ה-100 הדבר מעיד על הרעה במצב. כאשר ערך המדד הינו 100 הדבר מעיד כי לא חל שינוי במצב התעשייה בהשוואה לרבע קודם.